

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА

Лобач О.О., Кульчій С.О.

**КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ
МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ Й РОЗВИТКУ
ШКОЛЯРІВ**

Програма спецкурсу
для студентів V курсу психолого-педагогічного
факультету зі спеціальності 7010104, 7020411
“Початкове навчання та музичне виховання”

Полтава – 2003

Комп'ютерні технології музичного виховання та розвитку школярів: Програма спецкурсу для студентів У курсу психолого-педагогічного факультету зі спеціальності 7010104, 7020411 “Початкове навчання та музичне виховання”. – Полтава.: ПДПУ імені В.Г.Короленка, 2003. – 12 с.

Рецензенти: заслужений діяч мистецтв України, заслужений працівник культури України, професор, завідувач кафедри музики і співів Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка
Г.С. Левченко

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної педагогіки Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г.Короленка
Н.В. Сулаєва

Затверджено на засіданні кафедри музики і співів Полтавського державного педагогічного інституту імені В.Г.Короленка (протокол № 23 від 25.02.2003)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Реформування освіти в Україні на найближчі роки передбачає її перебудову з метою впровадження в освітню практику особистісно орієнтованого підходу, що перетворював би навчання в плані створення сприятливих умов для соціального, інтелектуального, духовного, культурного і фізичного розвитку учня. У цьому аспекті дуже важливою виявляється проблема активізації пізнавальної діяльності учня через комп'ютерні технології.

Сучасний комп'ютер – дивовижний світ відкриттів для школярів. За ним можна не лише відпочивати, граючи в різні ігри, але і навчатися. І скільки б разів ми не зверталися до нього, він кожного разу надає безліч інформації. Комп'ютери стали невід'ємною частиною реальності. Їх використовують як на роботі, так і вдома в години дозвілля. За останній час значно підвищилися темпи впровадження комп'ютера в навчальний процес.

Комп'ютеризація загальноосвітньої школи – інноваційний процес, заснований на принципово новій технології навчання, професіоналізмі педагогів і відповідній інтелектуальній взаємодії вчителя та учнів.

Уже сьогодні в школах, використовуючи музичні навчаючі програми на уроках музики, учні з допомогою музичних редакторів вчать створювати музику, розширювати свої знання з історії і теорії музики (програми енциклопедичного напрямку). Такі програми дають багато можливостей для музичного

навчання, а їх застосування дозволяє зробити вивчення матеріалу захоплюючим, цікавим і наочним.

Проте на сьогодні професійна підготовка вчителя музики і співів передбачає вивчення інформатики, загальне ознайомлення з комп'ютером без урахування специфіки музичного виховання дитини, тому наріла нагальна потреба поглибити інформаційну та методичну підготовку майбутнього музики через введення елективного спеціального курсу з методики музичного виховання, який би інтегрував і поглиблював знання з інформатики і методики з фаху.

Мета курсу – ознайомити майбутніх учителів музики з сучасними комп'ютерними технологіями музичного виховання, розвитку та освіти школярів.

Завдання:

- дати студентам систематизовані знання сучасних комп'ютерних технологій музичного виховання та розвитку учнів;
- сформувати у майбутніх спеціалістів практичні вміння користуватися різними типами комп'ютерних програм, які можна застосовувати в урочній та позаурочній музично-виховній роботі в школі;
- виховувати у майбутнього вчителя музики творче ставлення до майбутньої професії; готовність до подальшого самовиховання й самоосвіти через комп'ютерні технології з метою творчої самореалізації в музично-педагогічній діяльності.

Спецкурс вивчається у VIII семестрі, розрахований на 30 годин (10 лекційних і 20 практичних). Він обов'язково має проводитися в

комп'ютерному кабінеті (класі), де кожне робоче місце укомплектовано з урахуванням системних вимог різних типів музичних програм.

У кінці вивчення спецкурсу передбачено складання недиференційованого заліку.

Пропонований проект програми спеціального курсу має експериментальний характер, тому потребує відповідної апробації в реальному навчально-виховному процесі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

№ п/ п	Назва теми	Кількість годин		
		Всього го	Лекцій них	Практич них
1.	Вступ	4	2	2
2.	Використання комп'ютера в музично-теоретичній діяльності	8	2	6
3.	Використання комп'ютера в процесі музично-творчого розвитку особистості	6	2	4
4.	Internet у формуванні музичної культури особистості	6	2	4
5.	Internet в удосконаленні методичної підготовки вчителя музики і співів	6	2	4
	Всього	30	10	20

ЗМІСТ КУРСУ

ТЕМА 1. ВСТУП (2+2 год)

Предмет та зміст курсу "...". Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп'ютеризації сільських шкіл на 2001–2003 роки".

Програма спрямована на досягнення таких *цілей*:

- формування інформаційної культури учнів;
- інтенсифікація технологічних процесів освіти на основі комп'ютерних технологій навчання;
- диференціація навчально-виховного процесу з метою забезпечення якнайповнішого розвитку здібностей дітей, розкриття їх творчого потенціалу;
- забезпечення гуманізації освіти і виховання;
- удосконалення управління освітою;
- підвищення науково-методичного забезпечення навчально-виховного процесу.

Основними *завданнями* програми є:

- оснащення сільських шкіл сучасними засобами інформаційних технологій, створення сучасних комп'ютерних мультимедійних класів, локальної мережі, телекомунікаційних засобів виходу до глобальної всесвітньої мережі Internet, забезпечення базовими та спеціалізованими системними програмними продуктами;
- створення і розвиток комп'ютерної мережі сільських загальноосвітніх навчальних закладів;
- удосконалення системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів;

– інформатизація процесу навчання та виховання;

– створення і розвиток національної інформаційної інфраструктури та інформаційних ресурсів загальноосвітніх навчальних закладів, що передбачає розроблення нормативно-правових документів, прикладного програмного забезпечення навчального призначення, створення державної системи сертифікації програмних засобів навчального призначення, системи дистанційної освіти;

– удосконалення системи управління загальноосвітніми навчальними закладами

Стан комп'ютеризації загальноосвітніх шкіл на Полтавщині.

Музичні можливості комп'ютера. Комплектація робочого місця (звукова карта, шляхи покращення звучання midi, акустична система, мікрофон).

Напрямки застосування комп'ютерів у музичній освіті. Типи програм. Огляд класифікацій музичних програм. Класифікація В.В.Штепи.

Гігієнічні вимоги щодо роботи за комп'ютером. Тривалість перебування дітей біля комп'ютера та його вплив на психіку дитини.

Тема 2. ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРА В МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

(2+6 год).

Технологія Multimedia. Невідповідність програмного комп'ютерного забезпечення існуючим дидактичним вимогам щодо відбору змісту й організації процесу навчання. Створення власних

дидактичних матеріалів на основі технології Multimedia спеціалізованими програмами. Послідовність виконання роботи. Ефективність використання комп'ютерних технологій у навчанні.

Освітні музичні програми: зміст, структура та форма. Критерії відбору та застосування на уроках. Основні види роботи.

Раціональна організація пізнавальної діяльності учнів на уроці з використанням комп'ютерних засобів.

Програми для розвитку вокальних даних школярів: “Singing Tutor”, “VocalJam”. Караоке.

Енциклопедії. Рівень інформативності енциклопедій.

Тема 3. ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРА В ПРОЦЕСІ МУЗИЧНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ (2+4 год).

Секвенсори – пристрої (зокрема – віртуальні) для зведення аудіо, відео, MIDI тощо.

Музичні конструктори. Дві групи конструкторів: одна група працює на основі MIDI-технології, тобто, оперує MIDI-повідомленнями, друга група працює зі звуковими файлами або зі звуком у реальному часі.

Автоаранжувальники. Їхні основні функції та можливості.

Аудіоредактори. Короткі відомості про можливості програм, основи роботи.

Тема 4. INTERNET У ФОРМУВАННІ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ (2+4 год).

Основні напрямки застосування телекомунікаційних технологій в навчанні музики: інформаційна, навчальна та комунікативна діяльність.

Ресурси мережі. Музичні новини. Сайти сучасних виконавців. Музичні енциклопедії.

Музика в Internet. Поширені формати розповсюдження музики в мережі.

Тема 5. INTERNET В УДОСКОНАЛЕННІ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ І СПІВІВ (2+4 год).

Ресурси Internet на допомогу вчителю музики. Електронні версії комп'ютерних журналів (“Комп'ютер в школі”, “Мир ПК”, “Chip”, “Internet UA” та ін.).

Класична музика: біографії та фото композиторів, музичні файли.

Сторінки виробників музичного програмного забезпечення в мережі Internet.

Нотні бібліотеки в Internet. Формати розповсюдження (файли з розширенням *.tiff, *.jpeg, *.mus, *.enc)

Караоке – готові фонограми. Програми для програвання файлів караоке.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Архіпчук А.В., Мельник І.Ю, Чембержі М.І., Шпортко К.В. Інформаційні технології, мистецтво, виховання особистості // Комп'ютер у школі та сім'ї. –2001. –№5. – С.29-32
2. Балабан О. Комп'ютерне навчання на уроках музики // Рідна школа. – 2002. –№4. – С.64-65.
3. “БЕРВИ” – Український традиційний фольклор // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2001. –№4. – С.37
4. Белунцов В. Музыкальные возможности компьютера: справочник – СПб: Издательство “Питер”, 2000. – 432 с.
5. Белунцов В. Компьютер для музыканта. Самоучитель. – СПб.: Питер, 2001. –464 с.
6. Белявіна Н. Комп'ютерна програма “Чарівна музична сходинка” // Мистецтво та освіта. – 2000. –№3. – С.25-28
7. Белявіна Н.Д. Теорія музики у комп'ютерному класі // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 1999. –№3. – С.29-32
8. Ветрова І.Г., Вербунко В.А. Використання комп'ютерів у навчанні молодших школярів і його вплив на формування їхньої психіки // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2001. –№2. – С.22-25
9. Глаголева Н.А. Использование синтезатора в преподавании музыки в общеобразовательной школе // Музыка в школе. – 2001. –№6. – С.45-47
10. Дубровский Д.Ю. Компьютер для музыкантов-любителей и профессионалов: Практ. пособ. Том 1. – М.: Триумф, 1999. – 352 с.
11. Живайкин П. 600 звуковых и музыкальных программ. СПб.: БХВ – Санкт-Петербург. – 1999. – 624 с.
12. Козлін В.И. Використання комп'ютера в процесі формування почуття ритму // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2001. –№5. – С.27-29
13. Красильников И. Проблемы построения методики обучения игре на синтезаторе // Искусство в школе. – 1996. –№2. – С.45-49.

14. Красильников И.М. Роль специализации “Электронные музыкальные инструменты” в профессиональной подготовке учителя музыки // Музыка в школе. – 2001. – №6. – С.48-49
15. Кушель Ю., Сафонова Т. Обучающие программы на школьных уроках // Компьютер в школе. – 1999. – №3. – С.38-39.
16. Петелин Р.Ю., Петелин Ю.В. Звуковая студия в РС. – СПб: “ВНУ – Санкт-Петербург”, 1998. – 240 с.
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 травня 2001 р. № 436 “Про затвердження Програми інформатизації загальноосвітніх навчальних закладів, комп’ютеризації сільських шкіл на 2001—2003 роки”
18. Сокол И., Шип С. Компьютер – помощник в музыкальном обучении // Информатика и образование. – 1990. – №2. – С.87-90.
19. Ткачук І. Персональний комп’ютер: розвиток музичних здібностей учнів // Рідна школа. –1999. –№12. –с.47-48.
20. Трегуб Б. Застосування музичних синтезаторів Yamaha в школі // Мистецтво та освіта. – 2002. –№1. с.63.
21. Чайковська О. Комп’ютерний практикум у системі початкової музичної освіти // Рідна школа. – 2001. –№1. с.46-47.
22. Шакотько В.В. Досвід підготовки вчителів початкових класів у галузі інформаційних технологій // Комп’ютер у школі та сім’ї
23. Штепа В. Інтернет і музична освіта школярів // Мистецтво та освіта. – 2000. –№1. с.45-50.
24. Штепа В.В. Комп’ютерні навчаючі програми на уроках музики в 5-7-х класах // Комп’ютер у школі та сім’ї. – 1999. –№3. с.33-37